

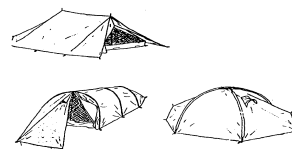
Indledning:

Vandreholdets materiel er en gennemgang af de mere specialiserede typer materiel et hold typisk bruger under en vandring i fjeldet. Beskrivelserne er lavet med baggrund i praktiske erfaringer indenfor elementer som; styrke, vægt, stabilitet og pris. Brug afsnittet som et grundlæggende overblik, og læs meget gerne mere andre steder.

Fjeldteltet:

Teltet er en uvurderlig del af holdets udrustning. Det fungerer som overnatningssted, opbevaringssted og opholdssted, især når naturen viser tænder. Så det er vigtigt at vælge det rigtige telt.

Husk at i højfjeld og stenede områder fæstnes teltets kanter og barduner lige så ofte med sten, som med pløkke. Derfor bør teltet kunne stå uden alt for mange forankringer, og være forberedt til turen, på brugen af blandt andet sten til forankring.

<u>Spidsteltet:</u>	Beskrivelse:	Spidsteltet kan have langsgående eller tværgående rygning, og har 2 lodrette stænger.
	Vægt:	2,5 til 5 kg for et 4 personers telt.
	Fordele:	Spidsteltet er billigt at producere. Hvis teltet er udformet med lav højde (under maks. 1,3 m), tåler det også stærk vind, hvis barduner, forstærkninger, og kvaliteten er i orden.
	Ulemper:	Teltet giver begrænset plads for bagage med mere og kræver mange barduner og dermed holdepunkter for disse. Normalt er yder og indertelt ikke sammenkoblet. I tilfælde med dårligt vejr kan det dog til tider være en fordel, hvis yderteltet kan rejses før inderteltet.
	Konklusion	Teltet er ikke specielt egnet til brug i fjeldet, men fint til ture i lavlandet.

<u>Tunnelteltet:</u>	Beskrivelse:	Tunnelteltet bæres af to eller flere buer lavet i glasfiber, kulfiber eller aluminium.
	Vægt	2,2 til 5 kg for et 4 personers telt. Normalt ca. 4,5 kg.
	Fordele:	Det giver meget god plads og er oftest forsynet med store og meget anvendelige apsisser i begge ender. I godt vejr står tunnelteltet med blot fire barduner, mens det med alle barduner sat, bliver meget vindstabil. Tunnelteltet er meget robust, og det mest gængse fjeldtelt med god komfort.
	Ulemper:	Det kan være mindre stabilt i sidevind end de øvrige teltyper, afhængig af højden og antal barduner til aflastning for vinden. Man bør rejse det i vindretningen, og regulere opstramningen hvis vinden drejer.
	Konklusion:	Det mest benyttede fjeldtelt. Her er meget telt for pengene, men kontroller mulighederne for barduner.
<u>Kuppeltelt:</u>	Beskrivelse:	Kuppelteltet eller Igloo'en som det også kaldes, er udspændt over to eller flere krydsende buer
	Vægt:	3,5 til 5,5 kg for et 4 personers telt. Normalt ca. 5 kg.
	Fordele:	Er meget rummeligt i forhold til spidsteltet. Kuppelteltet er selvbærende og kræver minimalt med barduner. Ved brug af alle barduner bliver teltet meget vind stabilt ved alle vindretninger.
	Ulemper:	Normalt har dette telt kun en indgang med en lille apsis foran, hvor pladsen til kogning og opbevaring af udstyr er begrænset. Kuppelteltet kan være lidt kompliceret at sætte op (kræver ofte to personer).
	Konklusion:	Teltet er stabilt, men ofte med mindre plads til bagage og udstyr. Et godt og anvendeligt telt til fjeldet.

<u>Hybridtelte:</u>	Beskrivelse:	Der findes telttyper på markedet, som er en kombination af de nævnte telte. Disse hybrider er udviklet med henblik på mere plads og vindstabilitet, eller for at opnå en ekstrem lav vægt. Eksempelvis er det ret almindeligt at se et kuppeltelt med en ekstra bue for at gøre apsis noget større.
	Vægt:	Fra 1,5 kg til 5 kg
	Fordele:	Afhængig af type opnås mere plads, øget stabilitet eller lav vægt.
	Ulemper:	Vær opmærksom på at snedige gadgets ikke mindsker teltets styrke. Undgå også vægtrakrævende konstruktioner med ekstra stænger.
	Konklusion:	Med lidt opmærksomhed er der gode muligheder for at få det perfekte fjeldtelt i denne kategori. Men her følger pris og kvalitet ofte hinanden.

Teltdugen:

Teltdugen er typisk produceret i nylon, polyester eller bomuld. Kunststofferne belægges på den ene side med gummi eller polyuretan og gøres dermed vandtætte. Bomuld imprægneres, men vejer meget til en vandretur.

Oversigt over teltduge:

Bomuld:	Kraftigt, ventilerende materiale. Er tungt og kræver en del pleje. Skal være tørt når det pakkes ned, for ikke at blive jordslået. Bedst egnet til vinterture.
Nylon:	Let. De billige produkter tåler ikke solens UV-stråler i længere tid.
Polyester:	Let og stærkt materiale, der tåler solens UV-stråler.
Ripstop:	Nylon eller polyester, som er vævet i små felter, der giver ekstra rivstyrke, og begrænser skaden.

Vandsøjletryk:

Vandsøjletrykket er et udtryk for hvor vandtæt teltdugen er. Med et vandsøjletryk på 1000 mm, kan et telt modstå en kraftig slagregn. Ved 2000 mm er teltet så tæt på at være vandtæt, som det kan komme. Alligevel har de fleste telte i dag et endnu højere vandsøjletryk. Det gør dem i stand til at klare kraftig påvirkninger i længere tid, da modstandskraften mod et vandtryk langsom svækkes ved brug. Derfor bør fjeldteltet ikke have et angivet vandsøjletryk under 2500 mm, og meget gerne omkring 5000 mm.

Gode tips og funktioner til teltet:

Det er mest behageligt, hvis jeres telt har et apsis/fortelt til at lægge løs oppakning i (og meget gerne i begge ender). Rygsækkene bør til gengæld placeres udendørs om natten, da de meget let kan komme til at rive hul i teltdugen, og fylder meget i et lille telt. Giv derfor rygsækkene regnovertræk på, og læg dem på en sten eller andet, således at de ikke trækker fugten op nedefra.

Et telt bør være forsynet med myggenet i indgangen. Har teltet flere indgange, er det nok med net i den ene. Brug nettet, så snart I har slået teltet op. Myg kan udover at stikke, være med til at du ikke får sovet nok, og dermed får en dårligere oplevelse på din fjeldtur.

Snefaner:

Der findes telte med praktiske sten/sne faner nederst på teltdugen. I tanken er det utroligt smart, men i praksis går det ofte ud over udluftningen, hvorfor holdet står med en klam og kondensvåd telt hver morgen, som bør tørres inden man går. Så sørg altid for god udluftning i teltet.

Ventilation og kondens:

For at få teltene ned i vægt og samtidig give dem god slidstyrke anvendes til sommerbrug udelukkende kunstoffer i et fjeldtelt. De har desværre den ulempe, at teltene bliver meget tætte. Dejligt, når det regner, men mindre behageligt i forhold til dannelse af kondens. Alle telte af kunststof skal derfor være forsynet med flere ventilationsåbninger, der så vidt muligt skal holdes åbne. Også af hensyn til kondens er alle fjeldtelte udformet som dobbelt telte, altså et yder- og et indertelt. Yderteltet er vandtæt, mens inderteltet kan ånde. Kondensdryp fra yderteltet vil dog løbe af inderteltet.

Vandreholdets materiel – i sommerfjeldet:

Telte af kunststof er ikke særligt følsomme overfor nedpakning i våd tilstand, når det er for en kort periode, men bør alligevel pakkes tørre ned, for ikke at bære på unødigt vægt. Man skal altid tørre sit telt, straks man kommer hjem, da det ellers vil blive jordslået og begynde at lugte.

Pløkkeforankring:

Pløkkene kan være lavet i Stål, aluminium eller plast. Er pløkkene lavet i aluminium, er det bedst hvis de er profilformede, altså ikke bare fremstillet af en rundstang. Ligeledes giver en profilformet pløk bedre greb i eksempelvis blæst.

Tæl pløkkene når I får et nyt telt, skriv antallet på pløkposen og tæl dem hver gang I pakker teltet sammen. Tænk på at bardunerne lige så godt kan sættes fast til sten og grene, når der er klippegrund. Måske skal holdet lave nogle bardunflager (se i opskrifter på materiel).

Teltstænger:

Aluminium: Lette og stor brudstyrke
Glasfiber: Lette og stærke. Brudstyrken mindskes, hvis det er meget koldt.
Stål: Stærke og tunge, bruges kun i store camping- og spejdetelte.

Tips:

Tal med en kvalificeret forhandler om hvilket telt I skal bruge til jeres tur. Beskrivelserne her i kompendiet, er kun en generel vejledning i valget af telt typer.

Pas på jeres telt:

Fjern altid skarpe sten, pinde m.m, før I slår teltet op, for at skåne bunden. Lad være med at trampe pløkkene i - tryk dem i med hånden. Undgå at kun en pløk holder hele teltet. Fordel belastningen på alle barduner i dårligt vejr. Rygning og åben ild i teltet er ikke noget vi kan anbefale.

Transport af teltet:

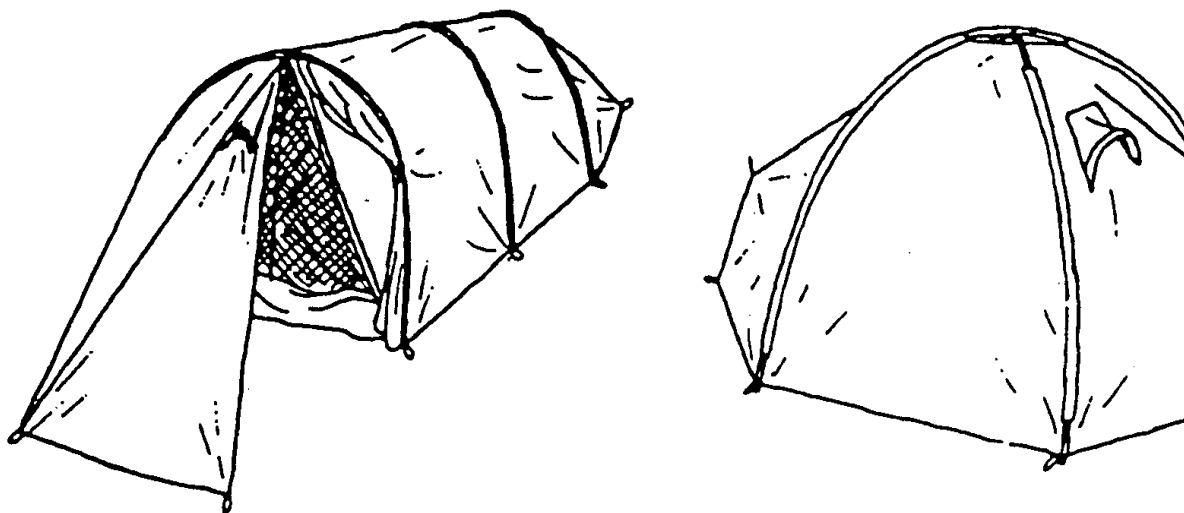
Når I transporterer teltet, skal det være i en tilhørende pose. Hav gerne pløkposen et andet sted, og sørg i det hele taget for at teltet ikke slides i stykker mod skarpe kanter eller genstande. Eventuelt kan teltet deles ud mellem flere personer så belastningen af den enkelte ikke bliver så stor. I så fald er det en god ide at sy poser til de enkelte dele - Så teltstænger, indertelt, og ydertelt, kan pakkes hver for sig.

Når skaden er sket:

Rifter i teltet bør repareres med det samme, så vinden ikke arbejder skaden større. Indtil man kommer hjem og kan sy/lime det, kan man bruge bred sportstape, eller nylon reparationstape, til rifter, og sikkerhedsnåle til en defekt lynlås.

Find hjemmefra nogle korte stumper rør eller rundstokke til at sætte udenom/indeni en knækket teltstang som nødløsning. Ofte er nye telte dog leveret med en lille stump til reparationer. Er teltet forsynet med buer, der er opbygget af ens led, kan i tage et ekstra led med. Husk at fjerne grater og kanter på den beskadigede teltstang.

Kogegrejet:

På en fjeldtur benyttes oftest det store Trangia stormkøkken, som består af en spritbrænder, en vindskærm, 2 gryder, en pande/låg, og et løst håndtag.

Trangiaet er et gennemprøvet svensk produkt som fylder meget lidt når det er pakket sammen, og er yderst stabilt, selv i hård vind. Delene i Trangiaet kan være af forskellige metaller og legeringer.

- Rent aluminium vejer ikke ret meget, men er heller ikke så solidt.
- Gryder af stål er stærkere, men vejer mere.
- En variant ved navn Duosal er en kombination af stål og aluminium, som giver stærke gryder, en god varmfordeling, og let rengøring.
- Titan er utroligt let, men tager mod stød og slag. Ting brænder let fast.
- Endelig er Trangia produceret i anodiseret aluminium, der giver større styrke, hvilket gør at man kan spare på materiale og vægt.

Man kan få en masse tilbehør til Trangia sættet, såsom kedel, gas og multifuel brændere, multiplade, og meget mere. På en vandretur bør man dog tænke på vægten og nøjes med en ekstra tang/håndtag og en multiplade, samt den brændertype man har valgt at køre med. Multipladen kan du købe eller lave selv efter beskrivelse her i fjeldkompndiet.

Rummet i gryderne bruges med fordel til at pakke småting ned i som kun skal bruges i forbindelse med madlavningen. Det kan være sæbe, opvaskebørste, og krydderier.

Der er 3 hovedtyper af brændere til et Trangia.

- Spritbrænderen er standard. Den kræver en del sprit, og soder så gryderne skal skrubbes regelmæssig for ikke at sode så meget til at forbruget af sprit stiger.
- Gasbrænderen er en lidt underlig størrelse. Det er helt klart en genial ting i lavlandet, men nogle af modellerne har tendens til at miste en del i ydelse når de kommer op i fjeldet, og temperaturen daler. Derfor bør du afprøve den model du har, før den skal i fjeldet for alvor.
- Multifuel brænderen har en høj ydelse, og et lavt forbrug. Til gengæld er det et stykke teknik der kræver viden og øvelse. Det duer ikke hvis kun en person på holdet ved hvordan den bruges.

Der findes mange alternativer til Trangiaet. Lette gaskogesæt, bålkedler, multifuel køkkener, "Kelly kettles" og meget andet. Test altid det du tager med, i dårligt vejr, lav temperatur, samt kraftig blæst. Før er du ikke sikker på at det fungerer i fjeldet.

RYGSÆKKEN

Krav til rygsækken:

Den rette rygsæk er slidstærk, vandafvisende og behagelig at gå med. Dertil er rygsækken - som de personer, der bruger den - meget individuel i sin udformning.

Det er den for at dække de forskellige krav, der stilles, hvad enten turen går til Nationalpark Thy, Hardangervidda, eller Himalayas højder. Derfor gælder det om at vælge den rigtige rygsæk til dit brug.

Den væsentligste forskel er konstruktionen, der samtidig bestemmer, hvad rygsækken egner sig til

Rammerygsækken:

Beskrivelse: Den traditionelle rygsæk med udvendig ramme er den stærkeste. I dag fås den normalt med anatomisk ramme (form efter ryggen). Desværre er den oftest svær at finde i normale sportsbutikker, da den ikke er så anvendelig til rejser i tog og fly.

Fordele: Klarer selv de skæveste oppakninger og sørger for ventilation til ryggen. Man kan bære noget mere med en rammerygsæk, end med en anatomisk rygsæk. Der er god mulighed for at spænde udstyr fast på både rammen og rygsækken, uden at den bliver skævt belastet.

Ulemper: Rygsækken er for det meste lidt tungere end en anatomisk rygsæk.. Rammerygsækken er ikke velegnet til brug i tog eller fly, da rammen fylder meget, og som regel er bredere i forhold til en anatomisk rygsæk.

Anatomisk rygsæk:

Beskrivelse: Rammen er bygget ind i selve sækken. Den indvendige ramme har form efter ryggen, og nogle rammer kan bøjes, så rygsækken passer optimalt.

Fordele: Den er mere velegnet i tog og snævre steder, da den ikke fylder nær så meget som en rammerygsæk. Selve rammen hænger heller ikke så let ting der rager frem.

Ulemper: Rygsækken er kun til lettere oppakninger ved vedvarende belastning. Belastninger op til godt 20 kg, alt efter model, er fint på vandring.

VALG AF RYGSÆK:

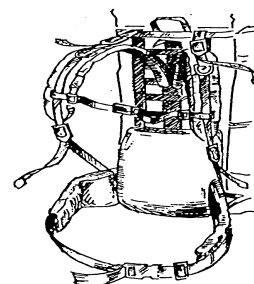
Stoffet:

De fleste rygsække er lavet af stoftyper som kan modstå nogen regn, men de må alle give op overfor dagsregn. Så selvom fabrikanterne siger at rygsækken er vandtæt, bør den på fjeldturen forsynes med et ekstra regnslag.

Selve stoffet skal være slidstærkt, så en rygsæk der købes i ”BILLIGKØB” til 400 kr kan ikke følge med her. Syninger skal være stærke, og forseglede. Lynlåse skal være solide, og helst ikke for spinkle. Stof og lynlåse på en rygsæk udsættes under en fjeldvandring for store belastninger, da rygsækken ofte bliver fyldt til bristepunktet.

Bæresystemet på rygsækken:

Når man skal vælge rygsæk, hvad enten man låner den - eller køber en ny, er der nogle punkter man bør gå efter. Blandt andet om den har muligheder for indstilling af højden på selve bæresystemet, samt hvordan bæreremmen er udført. Fordeler bæreremmen trykket af rygsækken på skuldrene, eller er de tynde og bløde, så de skærer sig ned i dem. En lidt stiv skulderpolstring vil være at foretrække. HUSK at du skal kunne bære rygsækken på hele turen med et minimum af gener. Ellers går det ikke alene ud over din fjeldtur, men hele holdets.

Rygsækkens komfort:

Hvor godt netop den rygsæk DU har med, er tilpasset dig, kommer an på justeringen. Og hvem ønsker unødigt at få ondt i ryggen, eller ømme skuldre - Den slags kommer af sig selv efter nogen få dage, og må gerne udskydes med en god bærekomfort.

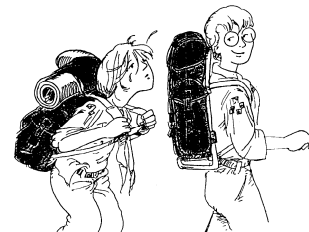
Vandreholdets materiel – i sommerfjeldet:

En vigtig del af al justering er selve pakningen, som går efter devisen;

- Tunge ting bør pakkes ind mod kroppen, og så højt som muligt.
- Hårde ting pakkes væk fra kroppen, så ryggen bliver mindst muligt generet.
- Regntøj, nødhjælpsgrej, og dagligdags ting bør ikke være svært tilgængelig. Pak det foroven eller i lommerne.
- Øvrigt grej pakkes videst muligt efter kategorier.
- Fordel vægten så den vejer det samme i begge sider.
- Brug poser til alt, så tingene sorterede og lette og tage op, samt ekstra godt beskyttet mod regnvejr. Pak så ikke alle underbukser (eksempelvis) bliver våde, hvis der går hul på posen.

Justering af rygsækken:

Alle remme skal justeres under en fortræningstur med mindst 10 kg vægt i sækken. Turen må gerne gå over flere dage.

Hoftebæltet skal hvile således på hoften, at den tager noget af vægten fra skuldrene. Det kræver at den skal sidde stramt, men ikke ubehageligt. En tommelfingerregel er at hoften kan optage op til halvdelen af den totale vægt i rygsækken.

Brystgjorden skal være så stram at skuldrene ikke bliver trukket bagud når man slapper af. På pigerne bør den sidde over brysthøjde, så den ikke gnaver og trykker.

Skulderremmene finjusteres ved at man under vandringen strammer dem godt til, hvorefter de gradvis løsnes indtil rygsækken sidder en anelse stramt, men behagelig. Dette skal gøres over flere omgange, og bør gentages i løbet af dagen.

Til sidst findes der på mange rygsække ekstra remme ovenpå skulderremmene, til at trække rygsækken yderligere ind mod ryggen. Disse bør strammes (ikke voldstrammes) når turen starter, og kan så løsnes/reguleres når der skal lidt blodomløb til skuldrene.

HUSK, at finjustere rygsækken i dagens løb. Det giver luft og blodomløb til skuldre og ryg.

Vandreholdets materiel – i sommerfjeldet:

Regnslag til rygsækken:

En våd rygsæk er også en tung rygsæk. Derfor bør vandsugende ting (som tøj med mere) være pakket i plastposer i forskellige farver, så man kan finde tingene ud fra posens farvekode. Det kan anbefales at fordele tøjet, så ikke alle underbukser bliver våde hvis der går hul på en pose.

Selve rygsækken, uanset hvor vandtæt den er, skal have et separat regnovertræk der er så stort, at det kan dække ting som er spændt fast, såsom sovepose, telt, med mere.

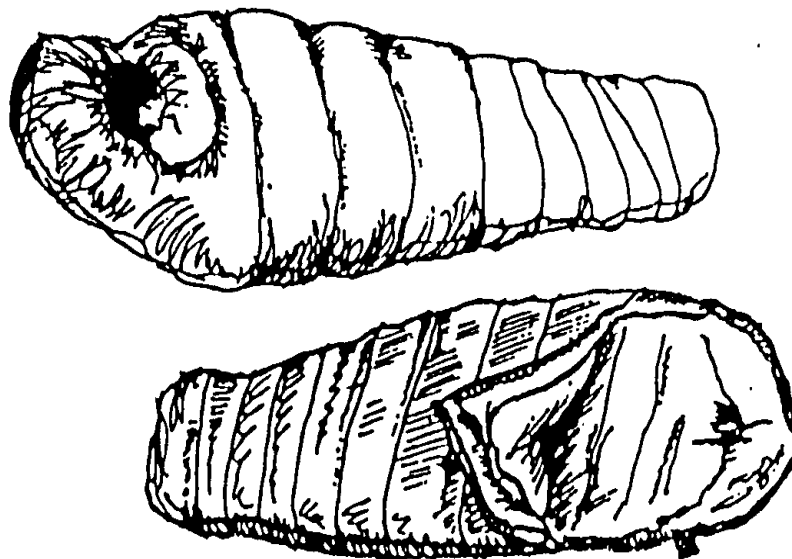
Man kan købe et overtræk for 200 - 300 kr, eller selv lave et for omkring 100 kr. Se hvordan i fjeldkompendiets afsnit om opskrifter på materiel.

Med et godt regnslag skal rygsækken heller ikke tages ind i tørvejr i et trangt telt, som dermed ikke risikerer at blive flænget ved et uheld - VEL!!!

SOVEPOSEN:

Din sovepose har én funktion - at holde dig varm og komfortabel, så du får en god nattesøvn. Så det er vigtigt, at du vælger den rigtige pose.

Syninger, fyld og materialer er meget forskellige fra pose til pose. Så her er nogle af de vigtigste ting du bør vide, før du vælger.

Vandreholdets materiel – i sommerfjeldet:

Fyld eller isoleringsmateriale:

Fyldet i soveposen binder isolerende stillestående luftlag, som gør at du kan holde varmen natten igennem.

Dun:

Dunposen er let og lun, med en væsentlig bedre isoleringsevne end kunstfibre. Dun bruges ofte blandet med lette og sammenpresselige småfjer. Desværre klappe dun sammen når de bliver våde, og isoleringsevnen falder dermed drastisk. Derfor anbefales dunposer mest til indendørs og vinterbrug.

Kunstfiber:

I dag bruges oftest hule kunstfibre, der er lettere og mere isolerende end massive kunstfibre. Kunstfiber mister ikke isoleringsevnen i samme grad ved våd tilstand. Til gengæld vejer de lidt mere end dun. Set på pris, isoleringsevne, kvalitet og vægt er en sovepose med kunstfibre en god investering til en tur i sommerfjeldet.

Inderstoffet:

Bomuld:	Blødt og behageligt, men suger let fugt.
Dunlærred:	Fint vævet bomuld, suger let fugt.
Viskose:	Kunststof som minder meget om bomuld, men afviser smuds bedre.
Nylon:	Let, men knap så behageligt at ligge i.
Pertex:	Kunststof med egenskaber tæt på bomuld. Lettere og stærkere end bomuld. Sugers ikke fugt. Kræver en smule tilvænning.

Lagenposen:

Brug eventuelt lagenpose, så soveposen ikke bliver unødigt snavset, og du slipper for at vaske den så tit. Vask nedbringer nemlig gradvist soveposens isoleringsevne. Lagenposen vil samtidig kunne isolere yderligere hvis soveposen er på kanten af at være for kold. Sy selv en lagenpose af fleece, silke eller lagenlærred.

Yderstoffet:

Soveposens yderstof skal afvise smuds, og samtidig være både slidstærk og let. Derfor bruges typisk materialer som; nylon eller polyester (evt. vævet i ripstop) eller et Gore Dryloft materiale.

Vandreholdets materiel – i sommerfjeldet:

Nylon/Gore Dryloft: Det er et vandtæt men åndende materiale.
Ripstop: Har ekstra stærke tråde indvævet. Det forhindrer eventuelle rifter i at blive så lange som ved almindelig nylon.

Vægten:

Soveposer med fyld af fiber er tungere end soveposer med fyld af dun. Hollowfibre er dog lettere end de traditionelle fibre. Soveposer med hule fibre fås med omtrent samme vægt og isoleringsevne som dun soveposen.

STØVLER

Det er vigtigt at vælge de rigtige støvler til fjeldturen. De rette støvler er kort fortalt afgørende for turens udfald. Det er nemlig ikke spor spændende at døje med vabler og ømme tæer på turen. Vi i vildmarksgruppen har prøvet det ☺

Et godt råd er at købe støvlerne lidt for store. Efter en dags vandring hæver fødderne og for små støvler kan blive uudholdelige at gå i. Følgen er som regel ubehagelige gnavsår og vabler.

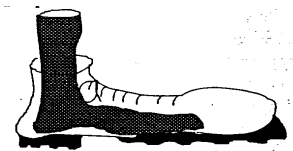
Når der prøves støvler, skal du huske at tage ekstra sokker på, og skubbe tæerne helt ud i spidsen - er der plads til en finger bag hælen, er du på den sikre side.

Støvlerne skal altid være gået godt til, før du tager på tur i fjeldet.

Støvler lever en hård tilværelse. Derfor er det vigtigt at passe på dem, så de kan holde længe. Her er nogle vigtige ting, man bør vide før der vælges støvler.

Behov: Gør dig behovet klart, før der vælges støvler. Skal de bruges til almindelig trekking, eller vandring i fjeld med fuld oppakning. Hvor ofte skal du bruge dem. Hvilke krav stiller omgivelserne deroppe, og er der brug for ekstra ankelstøtte?

Pasform: Opbygning og form varierer fra fabrikat til fabrikat. Når støvler prøves, vil man straks kunne mærke, om de har den rette pasform. **GÅ ALDRIG PÅ KOMPROMIS.**

Vandreholdets materiel – i sommerfjeldet:

Vægten: Støvlernes vægt kan i nogle tilfælde betyde meget. Især hvis de skal ligge i rygsækken en del af turen. Når støvlerne er i brug på hele turen, er vægten ikke så afgørende, som at den passer.

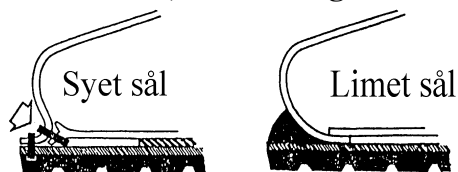
Opbygning af støvlen:

Såler: Profilerede såler er kraftige og giver godt greb. Mange såler har en stød-absorberende hæl, hvilket er en fordel på hårdt underlag. Undgå at støvlen bliver for blød i sålen.

Overdel: *Kunststof/læder/skind:*
En kombination af cordura (Nylon) og skind/læder er en slidstærk og let materiale sammensætning. Nogle støvler har nubuck, hvilket er en særlig kraftig type ruskind.

Læder:

Læderstøvler er robuste og langtidsholdbare, men kræver lidt mere vedligeholdelse. Fås i stive varianter, der er velegnede til brug ved klatring og i forbindelse med brug af steigeisen.

Åndende mellemfoer: Nogle modeller er forsynet med mellemføring (membran) af Gore Tex eller lignende. Membranen gør støvlerne vandtætte samtidig med, at foden kan ånde. Vask og forsigtig imprægnering øger membranens levetid væsentligt. Vurder om overdelen kan holde tæt når membranen ikke længere er vandtæt. Støvlen holder som oftest længere end den åndbare membran.

Vedligeholdelsen: Støvler skal løbende vedligeholdes. Gør dem rene, når støvlerne har været brugt og sørg for jævnlig korrekt imprægnering. Brug tynde lag imprægnering/fedt, da tykke lag skader mere end det gavner.

Spørg der hvor støvlernes købes, hvilket imprægneringsmiddel der anbefales, og brug din sunde fornuft. Specielt ved Gore-tex støvler skal man dog være påpasselig med imprægneringen. Ingen støvle har gavn af at ligge i lang tid uden vedligeholdelse.

